Parašė Juozas IVANAUSKAS
Antradienis, 2010 Birželio 01 23:19 - Paskutinį kartą atnaujinta Antradienis, 2011 Balandžio 12 02:11

Liuda Petkevičiūtė: „Nepaprastai gerbiu savo tėvą, kadangi tiesos sakymas buvo jo darbas, viso gyvenimo pašaukimas!..“

Kyšininkavimo, dorovinio ir teisinio nuosmukio smaugiamoje Lietuvoje klaninė teisėsauga jau kuris laikas persekioja nekaltuosius ir dengia didžiausius nusikaltėlius, o teisybė ir teisingumas yra atvirai perkami ir parduodami, taigi TIESOS SAKYMAS tampa bene didžiausia prabanga, neįkainuojama vertybe, kurios taip trokšta apgaulės ir melo išvarginti, teisingumo besiilgintys žmonės. Deja, ši vertybė nepasiekiama valdžios prisitaikėliams, įvairaus plauko karjeristams, politinių partijų funkcionieriams. Tiesos sakymo, lyg velnias kryžiaus, nuolat vengdavo ir tebevengia apsišaukėlis „rezistentas Nr.1“ Vytautas Landsbergis, už tiesos žodį, atspausdintą knygoje „Durnių laivas“, užtampęs po teismus savo amžinąjį oponentą, šviesios atminties Rašytoją Vytautą Petkevičių, kurio 80 gimimo metines šiuo metu minime.

„Visų pirma savo pačių sielos išgryninimui turime būti ganėtinai atkaklūs ir tvirti. Nebijantys sakyti tiesą žmonės – visuomenės akys ir ausys. Jeigu Tautoje nebūtų buvę tokių žmonių, kaip mano amžiną atilsį tėvas, Rašytojas Vytautas Petkevičius, visuomenė ilgainiui paliktų akla, kurčia, visiška besmegenė!..“ **– teigia Rašytojo duktė, rašytoja Liuda PETKEVIČIŪTĖ, po tėvo mirties sykiu su šeima garbingai perėmusi ant savo pečių tą didžiąją naštą – profesoriaus V.Landsbergio sumanyto teisinio susidorojimo mėsmalę. Galime būti tikri, kad ši našta nebus per sunki dukrai, mylinčiai ir gerbiančiai tėvą:** ***„Nepaprastai gerbiu savo tėvą, kadangi tiesos sakymas buvo jo darbas, viso gyvenimo pareiga ir pašaukimas!.. Ir šį darbą jis dirbo dorai, sąžiningai, iki pat mirties. Taip ir numirė išlikdamas savimi, budėdamas savo poste iki paskutinio atodūsio. Tėtis visad buvo savo vietoje ir dirbo darbą, kurį geriausiai išmanė!..“***
– yra įsitikinusi L.Petkevičiūtė.

– Vilniaus apylinkės 2-asis teismas, netgi po jūsų tėvo, Rašytojo Vytauto Petkevičiaus, mirties, tenkindamas europarlamentaro V.Landsbergio ieškinį, priėmė šiam ambicingam politikui palankų sprendimą. Ar tai reiškia, kad V.Landsbergis šį kartą jau gali švęsti galutinę pergalę?

– Jis dar nelaimėjo šios bylos, kadangi mes, V. Petkevičiaus vaikai, apskundėme Vilniaus apylinkės teismo nutartį. Mat ši byla buvo pradėta nagrinėti neteisėtai. Norėdami ją kaip nors „išlinguoti“ V. Landsbergio samdyti teisininkai griebėsi keisčiausių įmantrybių ir išraitymų, teisiškai formalių, raidinių „fokusų“: įvairūs teisiniai straipsniai čia vieni su kitais maišomi, vartomi, kergiami, dalinami, traukiama šaknis vien tik tam, kad būtų užglaistytas V.Landsbergio ieškinio prieš rašytoją V.Petkevičių absurdiškumas. Galiausiai iš visų tų teisės virsmų, pervirsmų ir kūliaversčių šiaip taip sukurpta visa nuo pradžios iki galo melaginga, dirbtinė byla. Juk kaip beišraitytum, ką bekalbėtu ir beišvedžiotum, vaikai iš esmės negali atsakyti už tėvo kažkada pareikštą nuomonę. Tuo tarpu V.Landsbergio advokatė L.Meškauskaitė, „labiau prityrusi“ už bet kokius „labiausiai prityrusius“ teismų fokusininkus, čia pamosčioja rankele, ten palinksi galvele, čia pašneka, ten pakužda, ir jūs tik pažiūrėkit, *o mirabile dictu!* – Vilniaus apylinkės teisme teisėtvarkos grandai labai rimtais veidais apreiškia neregėtą negirdėtą abrakadabrą: V. Petkevičius neteisus, nes jo vaikams nesišviečia įrodyt, kad jis teisus! Bet ir vėl – kad ir kokie stebuklingi apreiškimai tą nelemtą teismą ištiktų – nei vaikai, nei kas kitas negali atsakyti už žmogaus pažiūras, netgi būdamas jo teisių perėmėjas.

Šiaip ar taip, tikimės, jog tą stebuklingą Vilniaus apylinkės teismo burtų žegnonę vėl į sveiko proto ir rimtos teisės kalbą išvers Apeliacinis teismas. Susidaro įspūdis, kad vieni teisėjai nenori teptis rankų, kiti gal ko bijo. Taip ir matai, kaip vieni nuo kitų iki šiol stumdo tą mūsų skundą. Suprantama, daug kas nuogąstauja dėl savo postų, kurių jie taip ilgai ir kantriai siekė. O kai kurie, matyt, turi kokią nors dėmę, už kurios yra „pakabinti“? Tokiais teisėjais nesunku manipuliuoti. Antraip man labai sunku suprasti gan dviprasmišką teismų laikyseną šios bylos atžvilgiu.

– Bet, sakykite, nejau jūs iš tikrųjų tikitės teisingumo pergalės šioje „amžiaus“ byloje? Ypač dabar, kai V.Landsbergio vedami bei remiami Tėvynės sąjungos „mylėtojai“ konservatoriai yra valdžioje?

– Žinoma, tikimės laimėti!.. O be to, nieko nėra amžino. Juk ir pats V.Landsbergis, atsiprašau už tą žodį, ne kažin kiek tvers, jam jau pelai byra... Tegul geriau pagalvoja apie tai, kas jo Ten laukia. Kaip tėtis sakydavo – „jau lopetinskas per subinę tvoja“. Juk ir ponas V.Landsbergis tuo

pačiu taku greitai eis. Nors vargu kada nors apie tai pats susimąsto, bet šis „patriarchas“ tikrai nėra amžinas, o jo „gryninimosi“ ir „balzamavimosi“ veikla tiesiog juokinga!.. Kartais pagalvoju, kodėl žmogus, sulaukęs tokio garbaus amžiaus, šitaip „išsidirbinėja“? Tai gal jis neįgalus ar koks ligonis?..

– O gal ponas V.Landsbergis tokiu būdu siekia amžiams išlikti Lietuvos istorijoje, kaip jokiais įtarimais nesuteptas, toks tyras, užbalzamuotas Nepriklausomybės skelbėjas ateities kartoms?

– Ką gi, visai įmanoma, kad V.Landsbergiui galiausiai pavyks prisiteisti teisę likti užbalzamuotam ar kaip kitaip nuo tiesos impregnuotam, bet ar kam nors nuo to bus geriau, jeigu paskui tą užbalzamuotą liekaną ainiai išmes į šiukšlyną, kaip Stalino biustą?.. Viskam ateina savas laikas. Kiek faraonų buvo ir kokias stulbinančias piramides statė, o mes net nebesuskaičiuojame, nežinome visų tų faraonų. Tiesiog, juokinga, kai pagalvoji štai apie Lietuvos „faraonus“. Juk visi esam tik svečiai šioje žemėje!.. Kad ir ką bedarė V.Landsbergis, dabar suseno, jo laikas baigiasi. Jeigu palygintume gyvenimą su smėlio laikrodžiu, tai jo smiltelės byra jau paskutinės. Šį žmogų teisti ar smerkti, net ir nuoskaudą jam jausti – žemas lygis. Pagalvokime, kur jis nuėjo, ką užsigrobė ir ką išsineš Anapilin?.. Ogi panieką!.. Mano tėtė žmonių akyse koks buvo, toks ir paliko. Jis buvo ir bus didvyris. Kaip besistengė ponas V.Landsbergis, jam nepavyko priteisti tėčiui nei vienos piktadarystės gyvenime!.. Antra vertus, jeigu pakrapštytume paties V.Landsbergio maišelį, įsivaizduojate, kas iš ten pabirtų? Baisu!.. Vaidai, intrigos, skundai, teismai, visokiausios suktybės ir niekšybės... Ir kaip toks žmogus turėtų jaustis, stodamas ne prieš Apylinkės ar Apygrados, o prieš Tą – Teismų Teismą?.. Juk ten Meškauskaitė nepadės nuo tiesos išsisukti ir išlikti, kaip teisingai sakei, jokiais įtarimais nesuteptu, tokiu tyru ir užbalzamuotu Nepriklausomybės skelbėju ateities kartoms... Ar susimąsto apie tai profesorius byrant paskutinėms jo laikrodžio smiltelėms?..

Tegul tam tikra visuomenės dalis pasiguodžia jų vaikams mokyklose brukamais melagingais istorijos vadovėliais, užsakomaisiais straipsniais, tegul jie kloja savo gyvenimus ant melo pamatų. Sakoma, jų viena tiesa, o mūsų visai kita. Pasirodo, tų tiesų iš tikro labai daug – nelygu iš kokio kampo į ką žiūrėsi, tačiau!..

Tai, kas įvyksta su mumis tuomet, kai tenka stoti Paskutiniojo Teismo, Dievo akivaizdon – neįmanoma nei pirktais melais išgražinti, nei pasisamdžius „įmyžio“ kūrybinę šutvę savaip perkurpti. Šventai tikiu, kad kelio pabaigoje Tiesa visuomet švenčia pergalę!.. Yra tokių dalykų, apie kuriuos paprastai vengiame kalbėti. Galbūt ir nereikia.

– Bet šiuo metu, man regis, jums ne tiek rūpi Paskutinysis Teismas akistatoje su Amžinybe, o civilinis, žemiškasis teismas, atsukęs jūsų tėvui nugarą?

– Galiu pasakyti labai atvirai: taip, mums rūpi šios bylos baigtis, bet tik sykiu apmąstant būties esmę. Tarkime, jeigu ponas V.Landsbergis pakėlė nuo žemės karvės blyną ir padėjęs ant stalo pasakė, kad tai yra „tortas“, o tuo tarpu kiti ploja jam katučių ir aikčioja iš nuostabos, koks tai puikus „tortas“, kas tada mums belieka? Galime tiktai užjausti ir pagailėti šitų „plojikų“, kurie taip karštai, taip noriai apsigauna. Tegul jie sau galvoja, kad ant stalo padėtas „tortas“, nors iš tikrųjų, mes aiškiai matome, kad tai karvės blynas!..

Paklauskite eilinio gatvės šlavėjo ir jis jums pasakys, kad vaikai negali atsakyti už savo tėvą ir kad vaikų negalima teisti už tėvo prasižengimus!.. Iš istorijos žinome, kad naciai dar gražesnių dalykų prisigalvodavo. Ne paslaptis, kad ir ponas V.Landsbergis jais žavisi, jeigu jo buto nuotraukose ant stalo visada guli „Mein Kampf“... Regis, šis žmogus kupinas gan keistų užmačių, kurios jam vienam tesuprantamos.

– Profesorius V.Landsbergis ne kartą viešai aiškino, kad ši byla – tai šmeižto byla prieš jo mirusi tėvą, kuris negali apsiginti. Tačiau žmonėms būtų labai įdomu pagaliau išsiaiškinti: kas čia ką šmeižia – V.Petkevičius – V.Landsbergį ir jo tėvą Gabrielių Žemkalnį, ar viskas atvirkščiai, tai yra, V.Landsbergis tęsia šmeižto kampaniją prieš negalintį apsiginti šviesios atminties Rašytoją?

– Mėginau teisme apie tai kalbėti, tačiau buvau nutraukta. Vilniaus apylinkės teismo teisėjai nepasigėdijo atvirai likti šališki, veikė išvien su V. Landsbergio advokate L.Meškauskaite – „atidirbinėjo“ ponui V.Landsbergiui. Niekas man neleido paaiškinti šio reikalo esmę. Kai buvau dar visai maža ir žaidžiau po stalu, jau tada visiems buvo aišku, kas yra gerasis „Dėdulė“ V.Landsbergis. Nežinau, kokių čia dar reikia įrodymų? Kūrybinės inteligentijos aplinkoje jau nuo seno visiems gerai žinoma, kad ponas V.Landsbergis – KGB informatorius, pravarde „Dėdulė“. Nuo pat vaikystės tai žinojau, kad V.Landsbergis ir profesoriumi tapo, ir po užsienius nevaržomai važinėjo tiktai dėl to, kad talkino KGB. Žmonės apie tai kalbėjo atvirai, jokia čia nebuvo paslaptis. O kai tarybiniai laikais V.Landsbergio tėvas Gabrielius Žemkalnis grįžo iš Australijos į Lietuvą, kai atgavo nekilnojamą turtą, apie tai kalbėjo visi, net ūžė!.. Tik pagalvokite, į tarybinę Lietuvą staiga sugrįžta buvęs LR Laikinosios Vyriausybės ministras ir ne tik nėra baudžiamas ar persekiojamas, priešingai, atgauna savo namus ir vieną po kito pelno tarybinės vyriausybės apdovanojimus!.. Kaip dar būtų galima paaiškinti to meto valdžios teikiamas malones, jei ne tarnyste KGB?.. Nebūkime maži vaikai, neapsimeskime nieko nežinantys, juk

visi apie tai kalbėjo atvirai jau tada, prieš daugelį metų!..

– Tai jūs manote, kad jiedu abu, tiek tėvas, tiek ir sūnus, buvo susieti su KGB represinėmis struktūromis?

– Be abejo, anais laikais daug kam, bent jau meno žmonėms, tai buvo „vieša paslaptis“!.. Dabar V.Landsbergis gali prisisamdyti brangių advokatų, reikalauti, kad pristatytum krūvą raštelių ir pažymėjimų iš anos paslaptingos įstaigos, surežisuoti kad ir šimtą teismo bylų, prikrauti karvės „tortų“ ant stalo, o lengvatikiai tegul galvoja, kad jam viskas labai gerai. Aš netgi nesmerkiu tokių teisininkų ir teisėjų, kurie pataikauja V.Landsbergiui: jie baigštūs, nes užima gerai apmokamus postus. Kadangi V.Landsbergio partija valdžioje, tai daug kas jo privengia, nenori prarasti tai, ką turi. Taip buvo, taip, matyt, ir bus – nieko čia naujo. Tik kad visa tai, kas šiuo metu vyksta su ponu V.Landsbergiu, kuriam jau ne už kalnų A+A, verta gailesčio ir užuojautos. Vis dėlto, tai senas žmogus. Dar ir dėl to ant jo nepykstu, nes tai seniukšlis, jau galima sakyt, „už įstatymo ribų“, o dar kažką kreksi, aiškina, bando melus kaip aveles po lankas varinėti, lyg koks jauniklis kandidatas į grožio karalius kuria, kuria ir vis nesukuria to savo spindulingojo „įmyžio“ – juk teisingai sakoma: „Blogo kvapo teisman nepaduosi“.

– Kartais susidaro įspūdis, kad profesoriaus V.Landsbergio vardu kažkas manipuliuoja, juo apsukriai naudojasi?

– Be abejo, na ir pataikėte!.. Tikriausiai, išprusęs esate, kad taip galvojate. Taigi čia klasika!.. Viskas žmonijos istorijoje kartojasi, sukasi ratu, kartų kartos, dar nuo Nerono laikų – vis tas pats per tą patį!.. Aišku, tas jo kretinizmas kažkam labai naudingas. Todėl ši „asmenybė“ iškeliama, skatinama, liaupsinama... Kokia iš to nauda? Pirmiausiai žiūrėkime visas ekonomines teises. Per jo asmenį kiek visko jau padaryta. Vagims, graibštukams, banditams šis „rezistentas Nr.1“ puiki priedanga, tikras atradimas. Labai prašom, ponas V.Landsbergi, o mes darome savo „dalykėlius“... Ir visa tai tęsiasi jau nuo „Mažeikių naftos“ atidavimo amerikiečių kompanijai „Williams“ laikų!..

Net nebesinori apie tai kalbėti. Jau kuris laikas dirbu tik vaikams, rašau jiems knygeles, o visa šita „polytinė“ košė jau kadai tapo atgrasi. Nusibodo nuolat kartojamos vis tos pačios tiesos. Regis, užaugo nauja „grybukų“ karta Lietuvoje, tad ir toliau klesti „klausimėlio“ kirpimo žmonės. Kartais pagalvoju, kad visas tėtės ir į jį panašių triūsas lyg ir beprasmiškas. Kiek širdies bejėdėtume į žmonių švietimą, prusinimą, šviesiųjų visuomenės pradų ugdymą, mažai kas nuo to keičiasi. Tarytum niekas nieko negirdi ir nemato, dauguma lieka nuošalėje. Matyt, tokia padėtis

dar ilgai truks ir ne sykį kartosis ateityje – užteks jos ir mūsų vaikams, ir anūkams, ir šių ainiams ir proainiams...

– O vis dėlto, nors ir visai nedidelė viltis – kvailių motina, tačiau išlieka tamsaus tunelio gale, ar ne?

– Esu bemaž įsitikinusi, kad minties nuveiktas darbas nepradingsta veltui. Gal todėl žmogui privalu nuoširdžiai darbuotis, rašyti tiesą. Aišku, naivu būtų tikėtis, kad sulig tuo rašymu, kaip ir sulig jau nuveiktais darbais ar tais, kuriuos dar tik atliksime, visuomenė pradės stebuklingai švisti ir keistis, o pasaulis taps darnus, teisingas, švarutėlis ir glotniai sušukuotas!.. Tai, ką mes darome – Sizifo triūsas! Tiesiog privalome būti atkaklūs, ištvermingi, kadangi tose imtynėse su melu, tamsa ir blogiu labai svarbu žinoti, kas tu pats esi? Kieno dūdomis groji, kieno esi pusėje?.. Kokį kraują varinėja tavo širdis? O gal jau pabūgai tiesos, gal pavargai?.. Ko gero, visų pirma savo pačių sielos išgryninimui privalome būti atkaklūs ir tvirti. Nebijantys sakyti tiesą žmonės – visuomenės akys ir ausys. Jeigu Tautoje nebūtų buvę tokių žmonių, kaip mano amžiną atilsį tėvas, Rašytojas Vytautas Petkevičius, tai visuomenė ilgainiui paliktų akla, kurčia, visiška besmegenė!.. Nepaprastai gerbiu savo tėvą, kadangi tiesos sakymas buvo jo darbas, viso gyvenimo pareiga ir pašaukimas!.. Ir šį darbą jis dirbo dorai, sąžiningai, iki pat mirties. Taip ir numirė išlikdamas savimi, budėdamas savo poste iki paskutinio atodūsio. Tėtis visad buvo savo vietoje ir dirbo darbą, kurį geriausiai išmanė!..

Na, o ką apie jį šneka V.Landsbergis – taigi čia nieko naujo!.. O kaip dar kitaip gali kalbėti ir elgtis asmuo, gyvenantis melo sąskaita, kai apie jį sakoma tiesa? Žinoma, toks individas stačiai privalo šiauštis, piktintis, krėsti tiesos sakytojui visokias bjaurastis, regzti pinkles, bylinėtis teismuose... Jeigu tik jis žinotų, koks iš šalies atrodo juokingas, tai labai nuliūstų, susigėstų ir, ko gero, daugiau taip atkariai nesielgtų. Matyt, jam Dievas davė nežinojimą. Nepažįstu šio žmogaus asmeniškai, todėl galiu tiktai spėti: arba jis visiškai kvailas, arba ligonis?.. Kitas jo vietoje, turbūt, skradžiai žemę prasmegtų, išgirdęs ką žmonės apie jį kalba, ką galvoja. Nejau jis gyvena užsikimšęs ausis ir užmerkęs akis? Argi nemato, kad tautoje yra niekinamas?..

Aš, pavyzdžiui, gyvenu atvirai tarp žmonių, man nėra ko slapukauti ir žmonės manęs nebijo. Laisvai bendrauju, esu išvien su savo Tauta, su visuomene. Neteko sutikti žmogaus, kuris palankiai atsilieptų apie V.Landsbergį, išskyrus kelias „megztas beretes“. Bet ir tos neretai šitaip tik uždarbiauja, o išmaukusios vieną kitą taurelę prisipažįsta, kad eidavo su plakatais, šūkaudavo ir už tai gaudavo šlamančių – ne per daugiausiai, žinoma, bet vis šis tas...

Net ir labai norėdamas, niekas negali doriems, sąžiningiems žmonėms užrišti burnų, niekas negali vienas prieš visus bylinėtis teismuose už jų pareikštą nuomonę. Galų gale tiesa anksčiau ar vėliau išaiškėja, ji yra nenugalima. Ir net jeigu paduosi Tiesą į teismą, ką belaimėsi?..

Taigi ponui V. Landsbergiui belieka tėvelio žodžiais pasakyti: „Jei atsukai žmonėms užpakalį, tai nemanyk, kad eini jų priekyje!“